

ἐπιπλήξεις, ἐπιπτε γονυπετιῆς ἐνώπιόν του, τῷ ἐζήτει χάριν. ἔτα ἀναρῶναι. α Μ' ἐγκαταλείπει, δὲν μ' ἀγαπᾷ πλέον, μ' ἀποδιώκει. Θεέ μου! θέλεις ἀνεχθῆ ἐπὶ πολὺ εἰσεῖν νὰ περιφρονῇ τὴν σύζυγον ἣν τῷ ἔδωκας; ὄχι, ὄχι, θέλεις μοι τὸν ἐξαποστειλεῖ, καὶ τὸν ἀναγκάσει νὰ μὴ μ' ἐγκαταλείψῃ πλέον! . . . Πολύλακίς μακρὰι λειποθυμῖαι διεδέχοντο τὴν κρίσιμον ταύτην κατάστασιν, ἀπῆγον αὐτὴν τότε ἐπὶ τῆς κλίνης, ὅπου ἀνέωρισκε τὸν λόγον ὅπως καλέσῃ πάλιν τὸν Φίλιππον. Ἐν τῷ μέσῳ λοιπὸν τοιοῦτων ἀγωνιῶν ἔτεκε τὸν δευτερότοκον αὐτῆς υἱὸν Φερδινάνδον. Μετὰ τὸν τοκετὸν, πρῶτῃ αὐτῆς φροντίδι ὑπῆρξε ἐν ἐρωτήσῃ, ἂν τὸ τέκνον ὁμοιάζῃ τῷ Φιλίππῳ. « Φεῦ! ὄχι, ἀνέκραξεν ἀσπασθεῖσα τὸ τέκνον. Ὅχι, δὲν τῷ ὁμοιάζει καὶ τίς δύναται νὰ ὁμοιάσῃ ἐκεῖνῳ ;

Αἱ μητρικαὶ φροντίδες μικρὰν ἐπήνεγκον μεταβολὴν εἰς τὴν ἀξιοδάκρυτον αὐτῆς κατάστασιν. Ἀποθανούσης ἐν τῷ μεταξύ τῆς βασιλείας Ἰσαβέλλας, ὁ ἀρχιδούξ ἐπανῆλθε εἰς Ἰσπανίαν· ἀλλὰ πολὺ ἀργὰ διὰ τὴν δυστυχῆ Ἰωάνναν. Ἐπανιδούσα τὸ εἶδωλον αὐτῆς κατελήφθη ὑπὸ βιαίων παραφορῶν, ὁ δὲ Φίλιππος κατέκεινεν αὐτὴν τότε ἐντὸς τοῦ φρουρίου.

Βιβαίως ἡ φρενιθλαβία τῆς συζύγου του ἐταπεινῶσεν αὐτὸν, τοῦτο ἕνεκα κατέκλεισε τὸ αἶσχος τοῦ ἐντὸς τῶν τευχῶν τοῦ φρουρίου. Οἱ ἡγεμόνες αἰσχύονται μὲν ἕνεκα τῆς προσβληθείσης· αὐτῶν ματαιότητος, δὲν αἰσχύονται ὅμως ἕνεκα τῆς ἀπαρθρώπου σκληρότητός των. Συνέλαβεν ἐπιστολὴν, ἣν ὑπέκλειψαν ὠρλουόμενοι ἐκ τῆς ἀσθενείας τῆς Ἰωάννας, καὶ δι' ἣς αὐτὴ ἐνεπιστύετο τῷ πατρὶ αὐτῆς Φερδινάνδῳ τὴν κυβέρνησιν τῶν διὰ τοῦ θανάτου τῆς Ἰσαβέλλας κληρονομηθέντων ὑπ' αὐτῆς κρατῶν.

Ὁ Φίλιππος περιώριτεν ἔτι μᾶλλον τὴν σύζυγόν του. Προδοθεὶς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, δυστυχίσας ἐν τοῖς σχεδίοις τῶν πόλεμων αὐτοῦ, καταβληθείς ὑπὸ τοῦ διττοῦ κόπου τῶν διενέξων καὶ τῆς κραιπάλης, ἠσθένησε βεβρωῶς· ὁ δὲ κίνδυνος ὑπέστη δεινός. Ἡ ἀγγελία τοῦ νέου τούτου δυστυχήματος παρήγαγεν εἰς τὴν Ἰωάνναν ἀποτέλεσμα παραδόξον· τὸ λογικὸν αὐτῆς ἐπανῆλθεν ἐντελῶς· ἀνέλαβε τὴν ἐλευθερίαν της, καὶ ἔγραψε πλησίον ἐκείνου, ὃν ὁ θάνατος διημισησθήθει εἰς τὸν ἔρωτά της. Ἡ φωνὴ αὐτῆς ἦν ἡ παραφορὰ, δὲν ἠλλοίωσεν πλέον, ἐνισχυομένη ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἠντήχει εἰς τὰ ὄνια τοῦ Φιλίππου πειθήνως καὶ παρηγορῶς. Ἡ Ἰωάννα οὐδὲ στιγμὴν ἐγκατέλειπεν αὐτὸν· ὁ δὲ ὕπνος οὐδεμίαν ἐπ' αὐτῆς ἐξήτκει ἐπύρρον· Ἡ ἔμμονος αὐτῆς ἐπαγρύπνησις κατεπραῖνε τὰς ἀγωνίας τοῦ νοσοῦτος. Τότε πρῶτον ὁ Φίλιππος ἀνεγνώρισεν ὁποῖον κατέχευε θηταυρὸν ἐν τῇ περιφρονήσει συζύγῳ. Οἱ ὑπὸ τῆς θλίψεως καταβληθέντες αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ ἐπληροῦντο ζωηρᾶς ἀγάπης, ἣς ἡ καρδία τῆς συζύγου του ἀντελαμβάνετο μεθ' ἡδονῆς. Ἠγάπα αὐτὸν σφοδρότερον καὶ τοι ὄντα παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ τάφου· ὁ ἔως καὶ τὸ λογικὸν αὐτῆς διέλαμπον καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν λάμπιν, ἀλλὰ φεῦ! ἀνέυρε τὸ λογικὸν ὅπως δι' αὐτοῦ πάσῃ δραστηριώτερον· διότι ἡ εὐδαιμονία οὐδὲν ἄλλο ἦτο· δὲ αὐτὴν ἡ πτωχὴ ἐν ἀκαρεῖ ἀποσθενόμενος. Ὁ θάνατος τοῦ Φιλίππου κατεκρήμνισεν αὐ

τὴν πάλιν ἐντὸς τοῦ βαράθρου ἐξ οὗ προσκίρατος ἔγειν ἐξέλθει. Ἡ φρενίτις, σφοδρότερα ἀναφανείσα ἐκ τῆς ἀπελπισίας, κατέστησε τὴν ἀτυχῆ βασίλισσαν μᾶλλον ἀξιοθρήνητον. Ἠγάπα τὸν σύζυγόν της καὶ κερὸν, ὡς τὸν ἡγάπα καὶ ζῶντα· δισταχίζετο οὐδὲν εἶχεν ἐγκαταλείψει αὐτὴν διὰ παντός· ἠθέλεε νὰ μεριμνήσῃ ἐκεῖ, ἔλεγεν ἡ Ἰωάννα, ἀλλ' ἐγὼ τὸν περιμένω ἐδῶ. Θέλωμεν συναντηθῆ, διότι ὁ Θεὸς δὲν χωρίζουσι· συνέζευξε.» Πειπειμένη ὅτι ὁ Θεὸς καὶ ὁ ἔρως ὤρπιλον αὐτῇ τὸ θαῦμα τοῦτο, ἀνέμενε τὴν εὐτυχῆ ἐπάνοδον μετὰ πλείονος γαλήνης. Δὲν ἀνείχετο, χιρῆσθῆν ἐν ἡγήσει τὸ προσφιλῆ λείψανον τοῦ Φιλίππου· μόνον ἀνέλαβε τὴν θλιβεράν φροντίδα νὰ κομήσῃ τὸ πτώμα. Προπαρασκευάσατα διὰ τὸ εἶδωλον της τὴν κλίνην τῆς αἰωνίου ἀναψύσεως, ἔστιψεν αὐτὸ δι' ἀθίων καὶ παρουσίας εἰς τὸν σεβασμὸν τοῦ λαοῦ· ἐκολούθως δὲν ἐγκατέλειπεν οὐδὲ στιγμὴν τὸ πολυτίμητον τοῦτο λείψανον· προστύχετο, ἔθρηνη καὶ ἀνιψαίτε κεκυρῖα ἐπὶ τοῦ φερέτρου, ὅπου ἔθικεν ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς θαλάμῳ. « Ἀναμείνω, ἔλεγε, τὴν στιγμὴν τῆς ἀναστήσεώς σου, διότι αἶνε ἔμοῦ δὲν θέλει ἀναστήσῃ· μόνον εἶπεν, μόνῃ ἡ πνοὴ μου δύναται νὰ τὸν ἀναστήσῃ. Ἐπὶ τὰς ἐρωτικὰς ταύτας παραφορὰς, ἔλεγε ὅτι ἤσθε τὸν Φίλιππον διατάττουσα αὐτὴ νὰ διατρέξῃ τὴν Ἰσπανίαν συνωδευμένη ὑπὸ τοῦ φερέτρου του, διότι, ὡς ἔλεγε, τὴν ἐπληροφόρησεν, ὅτι ἠθέλεν ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ζωὴν ἅμα διελθῶν χώραν εὐάρεστον. Βύτυχιαν αὐτὴ νὰμίσασα νὰ ὑπακούσῃ τῇ μυστηριώδει ταύτῃ φωνῇ, ἐτάττη ἵνα λαμπρὰ θεραπεῖα συνοδείησιν αὐτὴν. Τὴν ἐπὶ οὐσαν, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, τὸ σῶμα τοῦ ἀρχιδουκοῦ τέλει μένον ἀφ' ἀμάξης κεκαλυμμένης ὑπὸ ὑψασμάτων χρυσοῦράντων, ὡδεῖσε μεταξύ δύο στίχων ὑψηταῶν ἑκκλησιαστικῶν φερνόντων λαμπάδας. Τὴν ὄρισθείσαν ὥραν ἔβητο ἡ βασίλισσα γονυπετιῆς παρὰ τὰ προσφιλῆ λείψανον· « Ἐλθετε, ἔλθετε, ἔλεγε πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς, ἐβλέπετε, νὰ, ἐδῶ· δὲν εἶνα· αὐτός, ἐνδεδυμένος τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἐφερονδτε μ' ἐγκατέλειπε· βλέπετε τὴν ταύτην ἐκείνην ἢ ἐκκρεμᾶ τοῦ τοίχου; αὐτὴ προσηγγεῖ τὴν ἀναχώρησίν του, ἡ σπάθη ἐκείνη ἡ ἀκτινοβολοῦσα εἰς τὴν ἐκδικητικὴν χεῖρά του προώριται νὰ πολεμήσῃ τὸν θάνατον. Ἰδοὺ, νὰ τὸ σημεῖον, ἀπεται μοι τὸ χεῖρός, μὲ ὀδηγεῖ, ἐμπρός! . . .

Ἀμα μετὰ τὰς λέξεις ταύτας, ἡ Ἰωάννα ἐξήνταται, καὶ ἀκολουθομένη ὑπὸ τῆς πολυτίμου παρακαταθήκης διατάσσει τὴν ἀναχώρησιν. Ὁρᾶ, λοιπὸν ἡ βασίλισσα γαληναῖον ὑπὸ τῆς ἐλπίδος καὶ τὸ βλέμμα παραστικόν, βυθίζεται εἰς μυστηριώδη μελέτην. Ἐπὶ τὰ τοιαύτης λοιπὸν πομπῆς, ἡ κυρίαρχος διέχευετ' ἀπέραντον αὐτῆς κράτος. Ἡ ὑπὸ τῆς φρενοληψίας παρακαταθήκης εὐαίετ' αὐτὴ ὁδοποιεῖ, ἐπέσυρε τὰ βήματα τῶν λαῶν, οἵτινες προσελευόμενοι ὑπὸ τὸν ἰσχυρὸν τῶν κωδῶνων καὶ τῶν πυροβόλων τρέχουσιν εἰς τὴν τῆς βασιλείας αὐτῶν, ἣν οἰκτείρουσιν ἅμα καὶ εὐχαριστοῦσιν· καὶ ἔως διὰ πρῶτην ἤδη φοράν ἡ παραφορὰ ἐπιβάλλει σέβας τῷ ὄχλῳ. Ἡ συνοδεία ἐπροχώρει ἐν σέβῳ· καθ' ὅλους δὲ τοὺς σταθμούς, τὸ σῶμα τοῦ Φιλίππου ἔκειτο ἐν τῷ θαλάμῳ τῆς βασιλείας.